

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG HỌC TẬP CỦA SINH VIÊN Ở CÁC TRUNG TÂM GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

*MANAGEMENT OF STUDENT'S LEARNING IN THE CENTERS
OF DEFENSE AND SECURITY EDUCATION IN THE CURRENT CONTEXT*

NGUYỄN THỊ XUÂN

Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh – Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh

THÔNG TIN	TÓM TẮT
<p>Ngày nhận: 28/4/2021 Ngày nhận lại: 02/5/2021 Duyệt đăng: 30/6/2021 Mã số: TCKH-S02T6-B01-2021 ISSN: 2354 – 0788</p> <p>Từ khóa: Hoạt động học tập, quản lý hoạt động học tập, Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, sinh viên, biện pháp.</p> <p>Key words: Learning, management of learning, defense and security education center, student, method.</p>	<p>Trước những yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và nâng cao chất lượng đào tạo đáp ứng nhu cầu về Giáo dục Quốc phòng và An ninh trong bối cảnh hiện nay, việc quản lý hoạt động học tập của sinh viên tại các trung tâm giáo dục và quốc phòng luôn được quan tâm. Bài viết trình bày thực trạng và một số biện pháp quản lý hoạt động học tập của sinh viên ở các Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh: 1) Tổ chức giáo dục động cơ, thái độ trách nhiệm học tập tích cực cho sinh viên; 2) Tổ chức bồi dưỡng phương pháp học tập tích cực cho sinh viên; 3) Bồi dưỡng và rèn luyện cho sinh viên phương pháp tự học, tự nghiên cứu; Năng lực tự học cơ bản cho sinh viên; 4) Chỉ đạo xây dựng văn hóa học tập của sinh viên.</p> <p>ABSTRACT</p> <p><i>In the face of the requirements of fundamental and comprehensive renovation of education and improvement of training quality to meet the needs of defense and security education in the current context, the management of students' learning at centers of defense and security education are always concerned. The article presents the current status and some measures to manage students' learning at centers of defense and security education: 1) Educating motivation, positive attitude and responsibility towards learning for students. student; 2) Fostering active learning methods for students; 3) Fostering and training students in self-learning and self-study methods; basic self-learning abilities for students; 4) Directing in building learning culture for students.</i></p>

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục Quốc phòng và An ninh có vị trí, vai trò đặc biệt quan trọng trong sự nghiệp xây dựng nền quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân vững chắc. Dạy học môn Giáo dục Quốc phòng và An ninh ở các trung tâm quốc phòng và an ninh có mục tiêu, chuẩn đầu ra là trang bị những kiến thức về quốc phòng và an ninh, hình thành các phẩm chất về quân sự cho sinh viên, đồng thời rèn luyện tác phong và những kỹ năng quân sự cần thiết, sát với thực tiễn chiến tranh. Với tính chất, đặc điểm, yêu cầu thực tiễn về đổi mới chương trình Giáo dục Quốc phòng và An ninh cho các đối tượng là sinh viên các trường đại học Việt Nam đáp ứng yêu cầu mới của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam Xã hội Chủ nghĩa đòi hỏi quản lý hoạt động dạy học Giáo dục Quốc phòng và An ninh phải khoa học, chặt chẽ, phù hợp với yêu cầu đổi mới quản lý giáo dục hiện nay, phát huy tính tự giác, tích cực cũng như năng lực của người học. Nếu quản lý tốt hoạt động dạy học góp phần trực tiếp nâng cao chất lượng dạy học của các Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh và đây cũng là một nhiệm vụ nội dung của quản lý hoạt động sư phạm trong các Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh với tư cách là một cơ sở giáo dục.

Tăng cường Giáo dục Quốc phòng và An ninh cho sinh viên là chủ trương lớn của Đảng, Nhà nước, góp phần thực hiện mục tiêu giáo dục toàn diện, tạo điều kiện cho thế hệ trẻ tu dưỡng phẩm chất đạo đức và rèn luyện năng lực thực tế để sẵn sàng thực hiện nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Xã hội chủ nghĩa. Đối với các Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Điều 8, Luật Giáo dục Quốc phòng và An ninh nêu rõ: “Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh là cơ sở giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh, kỹ năng quân sự cho các đối tượng theo quy định của Luật” [2].

2. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Một số vấn đề lý luận về quản lý hoạt động học tập của sinh viên

Khái niệm quản lý hoạt động học tập của sinh viên: Hoạt động học tập là một bộ phận của hoạt động dạy-học nên quản lý hoạt động học tập mang đầy đủ các đặc điểm, chức năng, tính chất của hoạt động quản lý nhà trường nói chung và quản lý hoạt động dạy học nói riêng như chủ thể, đối tượng quản lý, nội dung quản lý, phương pháp quản lý, phương tiện quản lý... Vì vậy, hoạt động học tập của sinh viên là sự chiếm lĩnh kinh nghiệm, tri thức của nhân loại dưới ảnh hưởng của những tác động dạy [3].

Quản lý hoạt động học tập của sinh viên là những tác động có ý thức của chủ thể quản lý đến sinh viên và hoạt động học tập của sinh viên nhằm đạt được mục tiêu dạy học. Chủ thể quản lý học tập của sinh viên như: ban giám hiệu, phòng đào tạo, phòng chính trị, phòng tham mưu, tổ bộ môn, giảng viên trực tiếp giảng dạy, cán bộ quản lý sinh viên, phòng công tác học sinh sinh viên, đoàn thanh niên và cán bộ lớp... mỗi thành viên, bộ phận của hệ thống tổ chức quản lý nêu trên có vai trò và vị trí khác nhau. Đối tượng quản lý hoạt động học tập là sinh viên và hoạt động học tập của sinh viên.

Nội dung quản lý hoạt động học tập của sinh viên: quản lý mục tiêu, nhiệm vụ học tập; nội dung học tập; phương pháp học tập; xây dựng kế hoạch học tập; kiểm tra, đánh giá kết quả học tập; quản lý các điều kiện phục vụ hoạt động học tập của sinh viên [3].

2.2. Một số hạn chế trong công tác quản lý hoạt động học tập ở các Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh cho sinh viên

Trong quá trình thực hiện dạy học ở các Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh còn bộc lộ những hạn chế, bất cập cần phải có sự chấn chỉnh để dạy học quốc phòng và an ninh trong thời gian tới đạt được những kết quả tốt hơn. Nhận thức của một bộ phận sinh viên chưa đầy đủ mục tiêu, yêu cầu môn học và nhiệm vụ Giáo dục Quốc phòng và An ninh trong tình hình mới, chưa thực sự quan tâm đúng mức đến hoạt động học tập của sinh viên, còn suy nghĩ đơn

giảm về học tập, học thụ động. Trong quản lý dạy học ở các Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh chưa phát huy tính tự giác, tích cực, năng lực nhận thức của người học; một số giảng viên vừa thiếu về số lượng, vừa thiếu về tiêu chuẩn. Giáo trình, tài liệu, cơ sở vật chất, phương tiện dạy học chưa đáp ứng được yêu cầu môn học; Chỉ đạo việc ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy ít được quan tâm, phương pháp giảng dạy theo lối truyền thụ một chiều, thụ động, sinh viên thiếu động lực học tập... Những bất cập trong quản lý hoạt động học tập ảnh hưởng rất lớn đến chất lượng dạy học ở các Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh đang cần được tháo gỡ.

Nhận thức ở một số cán bộ quản lý và một bộ phận sinh viên còn chậm so với mục tiêu, yêu cầu môn học và nhiệm vụ Giáo dục Quốc phòng và An ninh trong tình hình mới chưa thực sự quan tâm đến hoạt động giảng dạy môn Giáo dục Quốc phòng và An ninh, còn suy nghĩ đơn giản về môn học. Đặc biệt hiện nay việc quản lý hoạt động giảng dạy môn Giáo dục Quốc phòng và An ninh ở các Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh vẫn còn những hạn chế nhất định: Đội ngũ giảng viên vừa thiếu về số lượng, vừa thiếu về tiêu chuẩn; Giáo trình, tài liệu, cơ sở vật chất, phương tiện dạy học chưa đáp ứng được yêu cầu môn học; Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy ít được quan tâm,... Những bất cập trong quản lý hoạt động giảng dạy ảnh hưởng rất lớn đến chất lượng hoạt động dạy học môn Giáo dục Quốc phòng và An ninh. Cụ thể:

Thực trạng nêu trên do các nguyên nhân chủ yếu như: Trong những năm gần đây, Giáo dục Quốc phòng và An ninh cho sinh viên ở các Trung tâm đã được quan tâm chỉ đạo của cơ quan quản lý các cấp. Đảng ủy, Ban Giám đốc các Trung tâm đã xây dựng, ban hành nhiều quy chế, quy định để quản lý hoạt động dạy học. Đội ngũ cán bộ quản lý, giảng viên của các Trung tâm thường xuyên được kiện toàn theo hướng chuẩn hóa về mọi mặt. Tuy nhiên, một số cán bộ quản

lý chưa thấy hết mục đích, ý nghĩa, tầm quan trọng của việc hoạt động dạy học môn Giáo dục Quốc phòng và An ninh; chưa nắm vững đặc thù trong dạy học môn Giáo dục Quốc phòng và An ninh dẫn đến hiệu quả quản lý hoạt động dạy học có mặt còn hạn chế. Trình độ năng lực quản lý của số ít cán bộ quản lý còn ở mức độ, chưa theo kịp yêu cầu đổi mới giáo dục.

3. MỘT SỐ BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG HỌC TẬP CỦA SINH VIÊN Ở CÁC TRUNG TÂM GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

Thứ nhất, tổ chức giáo dục động cơ, thái độ trách nhiệm học tập tích cực cho sinh viên. Các các Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh chủ động giao nhiệm vụ cho cán bộ quản lý các lớp quan tâm theo dõi thái độ chủ động và ý thức học tập của sinh viên để kịp thời có biện pháp thích hợp điều chỉnh những biểu hiện sai lệch. Giao cho tổ chức Đoàn nhiệm vụ thường xuyên tổ chức các diễn đàn về vấn đề động cơ, thái độ học tập của sinh viên. Chủ thể quản lý có thể tiến hành nhiều biện pháp khác nhau để nắm tâm tư, nguyện vọng học tập của sinh viên thông qua các phiếu hỏi, trao đổi, nắm tình hình qua giảng viên bộ môn, bạn học của sinh viên để từ đó giúp đỡ, giáo dục sinh viên.

Thứ hai, tổ chức bồi dưỡng phương pháp học tập tích cực cho sinh viên. Cần tổ chức bồi dưỡng phương pháp học tập có ưu thế phát huy tích cực học tập của sinh viên trong đó sử dụng các phương pháp, hình thức dạy học để có thể phát triển năng lực của sinh viên. Bồi dưỡng phương pháp học tập tích cực để nắm chắc các nội dung học tập, cách giải quyết vấn đề nhằm phát triển hứng thú, năng lực khám phá những tri thức của sinh viên trong học tập, qua đó, giúp sinh viên tự hình thành và phát triển các năng lực của bản thân theo yêu cầu của môn học và chương trình dạy học. Giảng viên bộ môn cần tăng cường định hướng, hướng dẫn và yêu cầu sinh viên ứng dụng các kiến thức đã học vào giải quyết các nội dung học tập, giải quyết các vấn

đề trong thực tiễn cuộc sống nhằm củng cố kiến thức đã học và bồi dưỡng cho sinh viên năng lực tư duy, sáng tạo, khả năng làm việc độc lập. Chủ động phát huy vai trò tích cực, tự giác của sinh viên trong quá trình tham gia học tập môn học. Đây là biện pháp có ý nghĩa quyết định đến chất lượng, hiệu quả công tác hoạt động học tập của sinh viên hiện nay. Sinh viên là chủ thể của quá trình nhận thức, trực tiếp lĩnh hội, chuyển hóa tri thức chính trị, quân sự, quốc phòng thành nhận thức, tình cảm, niềm tin, ý chí quyết tâm thực hiện nhiệm vụ. Để phát huy tốt vai trò, tính tích cực tự giác của sinh viên, cần phải thường xuyên phối hợp với các tổ chức Đoàn thanh niên, Hội sinh viên làm tốt công tác tuyên truyền giáo dục nâng cao tinh thần yêu nước.

Thứ ba, bồi dưỡng và rèn luyện cho sinh viên phương pháp tự học, tự nghiên cứu. Tập trung bồi dưỡng các kỹ năng như: Kỹ năng đọc, ghi chép, ghi nhớ, ôn tập, tự kiểm tra và đánh giá, làm việc theo đội nhóm,... Tạo cho sinh viên thói quen làm việc độc lập với sách theo sự hướng dẫn của giảng viên, qua đó rèn luyện khả năng tự học tập, rèn luyện. Đối với các học phần Đường lối quân sự của Đảng, Công tác quốc phòng, an ninh cần giao nhiệm vụ tự đọc theo các yêu cầu nội dung của giảng viên. Đối với các học phần có nội dung thực hành nhiều, cần giao nhiệm vụ cụ thể, có thể tổ chức tự học tại lớp, giao cho sinh viên tự nghiên cứu trên cơ sở giáo trình, tài liệu học tập và hình thành nhóm tự học tập. Đối mới mạnh mẽ giáo dục đại học là yêu cầu tất yếu để tồn tại của các trường đại học trong sự phát triển của nền kinh tế tri thức hội nhập. Đào tạo phải gắn liền với thực tế, không xa rời thực tế. Giáo dục Quốc phòng và An ninh bảo vệ Tổ quốc trong điều kiện thời bình, phải chuẩn bị nguồn nhân lực cho chiến tranh ngay trong việc xây dựng chương trình. Vì vậy, phải thiết kế chương trình phù hợp với sự phát triển của khoa học và nghệ thuật quân sự Việt Nam trong tình hình mới. Thống nhất phương pháp giảng dạy, chú trọng tính đặc thù dạy kỹ năng

quân sự cho sinh viên. Giảm bớt thời gian dạy lý thuyết (thực tế hiện nay bố trí các bài lý luận nhiều thời gian); Tăng thời gian nghiên cứu, tự học, tham quan, thực tế đơn vị quân, binh chủng cho sinh viên. Có phương pháp giảng dạy tốt sẽ phát huy những tài năng quân sự từ sinh viên, có cơ sở tuyển chọn, đào tạo nguồn nhân lực xây dựng tiềm lực cho Quân đội nhân dân Việt Nam.

Thứ tư, xây dựng văn hóa học tập của sinh viên. Sinh viên thấm nhuần tư tưởng học tập có ý nghĩa xã hội: Mỗi sinh viên cần nhận thức đầy đủ học vừa là trách nhiệm, vừa là yêu cầu của sinh viên khi còn ngồi trên ghế nhà trường. Mặt khác, sinh viên cũng cần nhận thức rằng việc học là nghĩa vụ và quyền lợi cơ bản của người công dân, đóng góp vào sự phát triển và văn minh xã hội.

Sinh viên học tập với ý thức chủ động, tự giác, tích cực. Sinh viên có động cơ học tập đúng đắn, động lực học tập mạnh mẽ, có kết quả học tập tốt được biểu dương, khen thưởng, được tập thể và bạn bè tán phục đã có tác dụng là tấm gương cho sinh viên khác noi theo.

Sinh viên học tập với tinh thần biết học hỏi và truyền cảm ứng học tập cho người khác. Sinh viên không chỉ chăm học, tự lực học tập mà còn phải biết trao đổi, chia sẻ nội dung. Phương pháp học với bạn học và cũng biết học hỏi ở bạn những vấn đề tương tự để làm giàu sự hiểu biết của cá nhân; Không tự ti, giấu dốt hay tự kiêu, tự đại.

Tính tư tưởng, tính giáo dục trong các nội dung học tập. Mỗi sinh viên cần nhận thức sâu sắc về học tập môn Giáo dục Quốc phòng và An ninh là góp phần xác định lòng yêu nước trên cơ sở tự giác, đồng thời xây dựng, rèn luyện ý thức tổ chức kỷ luật, tác phong khoa học ngay khi đang học tập tại trung tâm và khi ra trường công tác. Xác định môn Giáo dục Quốc phòng và An ninh là môn học chính khóa, bắt buộc trong chương trình giáo dục đào tạo ở các trường đại học và là môn học duy nhất được luật định (Luật Quốc phòng, Luật Nghĩa vụ quân sự, Luật Giáo dục Quốc phòng và An ninh) [1]. Hoàn thành

chương trình Giáo dục Quốc phòng và An ninh là một trong những tiêu chí để cấp bằng tốt nghiệp. Mọi sinh viên phát huy cao tinh thần, trách nhiệm của bản thân để xây dựng kế hoạch học tập; Các lực lượng quản lý dạy học cần phối hợp hoạt động để quản lý kế hoạch học tập của sinh viên theo đúng quy chế và cơ chế đã xác định. Ban giám đốc các trung tâm thường xuyên quản lý chặt chẽ việc ban hành các quy chế, quy định hướng dẫn chi tiết thực hiện hoạt động Giáo dục Quốc phòng và An ninh tại trung tâm, đảm bảo các văn bản được xây dựng phù hợp với điều kiện thực tế tại đơn vị, có giá trị pháp lý cao. Chỉ đạo sinh viên xây dựng kế hoạch học tập và kiểm tra việc thực hiện kế hoạch, chấp hành quy chế, quy định của sinh viên trong trung tâm. Phòng đào tạo phối hợp với các khoa chuyên môn làm tốt việc xây dựng kế hoạch và tổ chức thực hiện nghiêm túc kế hoạch dạy học Giáo dục Quốc phòng và An ninh trong từng khóa học trong đó việc chỉ đạo, hướng dẫn và kiểm tra hoạt động học tập của sinh viên trong đó có khâu xây dựng kế hoạch học tập.

3. KẾT LUẬN

Nhiệm vụ Giáo dục Quốc phòng - An ninh trong những năm qua đã được Đảng, Nhà nước

ta đặc biệt coi trọng, thể hiện trong chủ trương, đường lối lãnh đạo, định hướng công tác quốc phòng, an ninh trong tình hình mới và đã được quy định bằng hệ thống các văn bản pháp luật. Đối với sinh viên, ngoài việc nâng cao nhận thức về quốc phòng, giáo dục quốc phòng an ninh góp phần giáo dục chính trị, tư tưởng sâu sắc, cần hình thành ý thức quốc phòng đúng đắn, nâng cao trách nhiệm công dân cho học sinh, sinh viên đối với nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc. Cần giáo dục lòng tự hào về truyền thống vẻ vang của dân tộc, xây dựng ý thức tổ chức kỷ luật, nếp sống tập thể, cùng với các hoạt động khác góp phần đẩy lùi tiêu cực và tệ nạn xã hội. Trong bối cảnh hiện nay, quản lý hoạt động học tập của sinh viên cần chú trọng đi sâu quản lý nội dung, phương pháp và chất lượng học tập của sinh viên để tìm ra những biện pháp thiết thực, hiệu quả nhất, góp phần nâng cao chất lượng hoạt động học tập của sinh viên ở Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh. Thực hiện tốt nhiệm vụ giáo dục quốc phòng - an ninh là thể hiện niềm tin tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng, quyết tâm đưa nghị quyết của Đảng, pháp luật Nhà nước vào cuộc sống, thấp sáng ngọn lửa truyền thống “Dựng nước đi đôi với giữ nước” của dân tộc.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Quốc hội (2020), *Luật Giáo dục năm 2019*, Nxb Chính trị Quốc gia sự thật, Hà Nội.
- [2] Quốc hội (2014), *Luật Giáo dục Quốc phòng và an ninh*, Nxb Hồng Đức, Hà Nội.
- [3] Ngô Quang Thắng (2016), *Biện pháp quản lý hoạt động học tập của sinh viên Trường Sĩ quan tăng thiết giáp đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục*, Tạp chí giáo dục số 400.